

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
8. ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Αθήνα, 8 Μαΐου 2003

**Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ
ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ ΑΠΟ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩ ΤΥΠΟΥ & ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΕΚΠΡΟΣΩΠΙΟ ΧΡΗΣΤΟ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ**

Γεια σας.

Ο Πρωθυπουργός, στο πλαίσιο του "γύρου των πρωτευουσών", βρίσκεται σήμερα στην Πολωνία και θα έχει συνάντηση με τον ομόλογό του.

Εχετε, ήδη ενημερωθεί για τη δήλωση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου Σωκράτη Κοσμίδη, σε σχέση με τα αναγραφόμενα στον Τύπο.

Παρακαλώ, τις ερωτήσεις σας.

ΓΑΡΙΓΑΛΑΚΟΣ: Κύριε Υπουργέ, ωστόσο, επειδή και ο κ. Κοσμίδης είναι στενός συνεργάτης του Πρωθυπουργού, όταν διατυπώνει τέτοιες απόψεις ενόψει ανασχηματισμού, είναι λογικό να προκαλείται σύγχυση, να θεωρούνται αυτές οι απόψεις του προπομπός. Μήπως, τελικά, θα έπρεπε οι συνεργάτες του Πρωθυπουργού να μην εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Το εάν και πότε θα υπάρξει ανασχηματισμός είναι θέμα που αφορά αποκλειστικά και μόνον τον Πρωθυπουργό. Αυτό το έχουμε πει κατ'επιανάληψη. Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου Σωκράτης Κοσμίδης κατέθεσε αυτές τις απόψεις του σε μια εκδήλωση προβληματισμού του ΟΠΕΚ, η οποία είχε αποφασιστεί να γίνει σε ανύποπτο χρόνο. Και -όπως και ο ίδιος ξεκαθάρισε χθες- είναι προσωπικές απόψεις του, τις οποίες καταθέτει ακριβώς για να ενισχύσει τον προβληματισμό που είναι σήμερα υπαρκτός και στο ΠΑΣΟΚ, αλλά και στην ελληνική κοινωνία, για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού συστήματός μας. Εξάλλου, οι απόψεις του κ. Κοσμίδη είναι οι ίδιες από το 1995. Δεν έχουν σχέση με όποιες επικείμενες αποφάσεις του Πρωθυπουργού. Προσδιορίζονται για την επόμενη τετραετία, μετά από την επιδιωκόμενη από εμάς ανανέωση της λαϊκής εντολής και αφορούν τον προβληματισμό του, για τη γενικότερη αλλαγή που θα πρέπει να γίνει στο κράτος, τη Δημόσια Διοίκηση και το πολιτικό μας σύστημα. Οι απόψεις αυτές δεν προαναγγέλλουν καμία απόφαση του Πρωθυπουργού, δεν έχουν σχέση με όποιες επικείμενες αποφάσεις. Είναι κατάθεση προβληματισμού, με βάση τις απόψεις που, εδώ και πολλά χρόνια, υποστηρίζει ο κ. Κοσμίδης.

ΙΩΑΝΝΟΥ: Ωστόσο, σήμερα στις πρώτες αντιδράσεις τους πάρα πολλοί βουλευτές, οι οποίοι συμμερίζονται τις απόψεις του κ. Κοσμίδη ζητούν από τον Πρωθυπουργό να προχωρήσει άμεσα σε τέτοιου είδους αλλαγές. Και από την

άλλη πλευρά στελέχη του ΠΑΣΟΚ που δεν συμμερίζονται αυτές τις εκσυγχρονιστικές απόψεις, ρωτούσαν σήμερα "ποιος είναι ο κ. Κοσμίδης και από πού και έως πού να εκφράζει τέτοιες απόψεις": Βλέπουμε, λοιπόν, να αρχίζει να διαφαίνεται μια σύγκρουση, καθώς πολλά στελέχη που πρόσκεινται στο εκσυγχρονιστικό μπλοκ θέλουν αυτές τις αλλαγές και ζητούν από τον Πρωθυπουργό να προχωρήσει σε αυτές.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν υπάρχουν μπλοκ. Οι αντιθέσεις που εμφανίστηκαν το 1996 δεν ισχύουν. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν τέτοιου είδους μπλοκ στο ΠΑΣΟΚ. Ολοι έχουμε συμφωνήσει -αυτό είπαμε και στο προηγούμενο Συνέδριό μας- ότι προχωρούμε με τον Κώστα Σημίτη, ότι συζητούμε μεταξύ μας, προβληματιζόμαστε και ότι ο προβληματισμός γίνεται με βάση τα συμφέροντα του τόπου και βεβαίως την πορεία της παράταξής μας. Είναι σαφές, λοιπόν, ότι σε μια εκδήλωση προβληματισμού, όπου πάρα πολλά στελέχη έχουν μέχρι τώρα καταθέσει τις απόψεις τους, όπως υπουργοί, μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου, καθώς και μέλη της Κεντρικής Επιτροπής. Σε μια τέτοια εκδήλωση, στην οποία συμμετείχαν και δύο υπουργοί ο κ. Κοσμίδης θεώρησε σκόπιμο να συνεισφέρει σε όλο αυτόν το διάλογο με τον προβληματισμό του, τονίζοντας ότι είναι προσωπικές απόψεις του. Υπάρχει και στο χθεσινό κείμενό του. Θέλω, μάλιστα, να σας θυμίσω ότι βρίσκεται, αν δεν κάνω λάθος, στη σελίδα 14. Είπε, δηλαδή, ότι τέτοιες αλλαγές που προϋποθέτουν βάθος χρόνου και σειρά νομοθετικών παρεμβάσεων και γενικότερου σχεδιασμού δεν έχουν να κάνουν με επικείμενες αποφάσεις, πρακτικά αυτό δεν γίνεται, αλλά έχουν να κάνουν με το σχεδιασμό και τον προβληματισμό μας για το πρόγραμμα της επόμενης τετραετίας, για τις παρεμβάσεις μας, τη φιλοσοφία μας και την πολιτική που θα παρουσιάσουμε ενόψει της διεκδίκησης της λαϊκής εντολής, στο τέλος της τετραετίας. Είναι σαφές, λοιπόν, ότι μόνον αυτή η ερμηνεία υπάρχει. Δεν υπάρχει κάτι άλλο. Δεν είναι κακό τα στελέχη να παρουσιάζουν τις απόψεις, τον προβληματισμό τους. Και βέβαια πρέπει να είναι καθαρό για όλους μας ότι ο Πρωθυπουργός θα πάρει τις δικές του αποφάσεις. Οι όποιες άλλες απόψεις και προτάσεις δεν αφορούν τις πρωτοβουλίες του Πρωθυπουργού. Βεβαίως, όμως, είναι γνωστό ότι υπάρχει ένας γενικότερος προβληματισμός στο ΠΑΣΟΚ για τις μεγάλες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις της επόμενης τετραετίας, στον οποίο όλοι μπορούμε να συνεισφέρουμε.

ΚΑΛΑΡΙΤΗΣ: Ο Πρωθυπουργός ήταν ενήμερος για την πρόθεση του κ. Κοσμίδη να δημοσιοποιήσει, να επαναλάβει τις συγκεκριμένες προτάσεις, χθες;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Είναι δυνατόν να εμπλέκεις τον Πρωθυπουργό, όταν μιλάς σε μια εκδήλωση προβληματισμού και τονίζεις τις προσωπικές απόψεις σου; Φυσικά ο Πρωθυπουργός και δεν εμπλέκεται σε καμία τέτοια περίπτωση. Θέλω να σας θυμίσω ότι στην ίδια εκδήλωση ήταν και δύο υπουργοί, οι οποίοι κατέθεσαν τις απόψεις τους και δεν είδα να έχει δημιουργηθεί κανένα πρόβλημα, γύρω από αυτές.

Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ: Γιατί, ο Πρωθυπουργός δεν ήταν ενήμερος για μια δημοσιοποίηση απόψεων του στενού συνεργάτη του, την ίδια περίοδο που ο ίδιος με δήλωσή του την Πρωτομαγιά, έχει ήδη καλλιεργήσει κλίμα πρωθυπουργικών κινήσεων για το επόμενο διάστημα; Δηλαδή, ο οποιοσδήποτε θα μπορούσε να εκλάβει, ως λογικό συμπέρασμα, ότι ο κ. Κοσμίδης εκφράζει και τη φωνή του κ. Σημίτη, εφόσον είναι στενός συνεργάτης του.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Σας είπα ότι τεχνικά, πρακτικά και διοικητικά υπάρχει τεράστιο πρόβλημα. Τέτοιες απόψεις που έχουν κατατεθεί, πολλοί τις κουβεντιά-ζουν. Αυτό είναι πραγματικό γεγονός. Είναι, όμως, αναγκαίο να γίνουν στο πλαίσιο γενικότερων αλλαγών και αναδιαρθρώσεων, οπότε απαιτούν πάρα πολύ χρόνο. Δεν γίνονται με διοικητικές πράξεις. Τέτοιες αποφάσεις λαμβάνο-νται στο πλαίσιο γενικότερων αλλαγών, μεταρρυθμίσεων στο κράτος, τη Δη-μόσια Διοίκηση και το πολιτικό σύστημά μας. Αυτός ο προβληματισμός υπάρ-χει και κατατίθεται από πολλούς, προκειμένου να συνεισφέρει στη δημιουργία του προγράμματος του ΠΑΣΟΚ και το σχεδιασμό μας που θα υπερβαίνει την ημερομηνία των εκλογών, θα έχει βάθος χρόνου -το έχουμε ξανασυζητήσει αυτό- και θα ολοκληρώνεται με το τέλος της επόμενης τετραετίας, μετά τη διεκδίκηση της λαϊκής ψήφου. Εκεί αποβλέπει αυτός ο προβληματισμός. Αλί-μονο, αν προανήγγειλε -και καμία τέτοια πρόθεση δεν υπήρχε βεβαίως- απο-φάσεις του Πρωθυπουργού. Ο Κώστας Σημίτης έχει αποδείξει, πάρα πολλές φορές, ότι λαμβάνει τις αποφάσεις του ο ίδιος, με δική του ευθύνη και με βάση την εντολή που έχει από τον ελληνικό λαό και έτσι πάντα θα λαμβάνει τις α-ποφάσεις λαμβάνει που ο ίδιος κρίνει. Δεν είναι δυνατόν κάθε φορά να δίνου-με τέτοιες ερμηνείες, ιδιαίτερα όταν ο κ. Κοσμίδης υποστηρίζει σταθερά τις ί-διες θέσεις από το 1995. Υπάρχει άλλωστε και ένα βιβλιαράκι, που εκδόθηκε το 1995 από το Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιά, όπου παρουσιάζονται ανάλογες απόψεις του κ. Κοσμίδη.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Ο κ. Σημίτης είχε πει στην πρόσφατη δήλωσή του, ότι δεν θα επι-τρέψει σε κανέναν να θέσει αυτός την αιζέντα της δημόσιας συζήτησης και προφανώς εννοούσε αυτούς οι οποίοι στην παρούσα συγκυρία καλλιεργούν το κλίμα της σκανδαλογίας...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Είπε ότι δεν είναι δυνατό να κυριαρχήσει ένα κλίμα μιας α-τεκμηρίωτης σκανδαλογίας. Δεν είναι δυνατό να μη σταθούμε πολιτικά στα πραγματικά προβλήματα της πορείας του τόπου και των πολιτών.

ΑΝΤΥΠΑΣ: ... Είδαμε, λοιπόν, χθες ένα στενό συνεργάτη του, επί σειρά ετών, να καταθέτει τον προβληματισμό του και αυτός ο προβληματισμός να κυριαρχεί στην αιζέντα. Και δεν πιστεύω να λέτε ότι δεν ήταν ένας ουσιαστικός προβλη-ματισμός, ότι δεν είχε να κάνει με τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος, η οποία είναι και το αντικείμενο της πρωτοβουλίας του κ. Σημίτη. Και αν δεχθού-με ότι ο ανασχηματισμός είναι αποκλειστικό προνόμιο του Πρωθυπουργού, είναι αποκλειστικό προνόμιο και η εγγραφή της δημόσιας συζήτησης; Και σε κάθε περίπτωση τι επικοινωνιακή εικόνα είναι αυτή, τη στιγμή που η κυβέρνη-ση βρίσκεται σε κρίση, την ώρα που οι εφημερίδες έχουν πρωτοσέλιδο τις σκέψεις, τις προτάσεις, τον προβληματισμό ενός στενού συνεργάτη του, να βγαίνει και δήλωση που ουσιαστικά λέει ότι όλα αυτά είναι λόγια;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Πρώτον, δεν περνάει καμία κρίση η κυβέρνηση. Το λέω, για-τί μιλήσατε για κρίση.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Δεν υπάρχει κρίση σε εξέλιξη; Δηλαδή, αυτά που γράφουν οι εφη-μερίδες...;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Κρίση στην κυβέρνηση δεν υφίσταται. Ήταν σαφείς οι δηλώσεις του Πρωθυπουργού, την περασμένη Πέμπτη, καθώς και η συμπληρωματική δήλωσή του, τη Δευτέρα.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Πρωτομαγιάτικα, δηλαδή, έκανε δήλωση, χωρίς να υπάρχει κρίση.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Η λέξη "κρίση" είναι ιδιαίτερα σοβαρή. Με τη δήλωσή του, την 1^η Μαΐου, ο Πρωθυπουργός δεν άφησε κανένα περιθώριο για τέτοιες λογικές και ούτε υπάρχει κρίση στην κυβέρνηση. Προβληματισμοί υπάρχουν. Επιθέσεις δέχεται η κυβέρνηση. Προβλήματα αναφύονται. Είναι άλλο, όμως, αυτό και άλλο να μιλήσουμε για κρίση. Ο Πρωθυπουργός έχει δώσει μια συνολική απάντηση, από την περασμένη Πέμπτη, με την οποία τοποθετεί τα πράγματα στη θέση τους και έχει προδιαγράψει τη συνέχειά μας. Όπως θα προσέξτε και από τις τελευταίες δηλώσεις των υπουργών και στελεχών μας κινούμαστε σε αυτή τη βάση.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Έχει άλλο στέλεχος το δικαίωμα να γράψει δημόσια ατζέντα;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Η δημόσια ατζέντα δεν μπορεί να καθορίζεται από την κυβέρνηση μόνο, αλλά καθορίζεται από πάρα πολλά πράγματα. Δεν είμαστε σε δικτατορικό καθεστώς, αλλά σε βαθιά δημοκρατικό καθεστώς, το οποίο έχουμε περιφρουρήσει και διευρύνει. Εχουμε, όμως, δικαίωμα να τοποθετούμαστε πάνω στην ατζέντα και να λέμε ότι δεν τιμά τη χώρα και δεν είναι δυνατό να ασχολούμαστε με σκανδαλογολία και να μη γυρίσουμε στα πραγματικά προβλήματα που απασχολούν τη χώρα, την πορεία της και τους πολίτες της.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Τότε, γιατί ο Πρωθυπουργός σπεύδει να "κόψει" το διάλογο, τις προτάσεις του κ. Κοσμίδη;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Αυτή είναι η δήλωση του Πρωθυπουργού, της περασμένης Δευτέρας, την οποία πρέπει όλοι να λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη και ιδιαίτερα εμείς τα μέλη της κυβέρνησης, σε σχέση με τη δουλειά μας. Σχεδόν όλοι κρίνате τη δήλωση εκείνη και υπάρχουν πολλά σχετικά άρθρα που είτε συμφωνούν, είτε εκφράζουν διαφορετική άποψη, όπως γίνεται σε κάθε δημοκρατία.

Έχει ανοίξει ένας γενικότερος προβληματισμός, σε σχέση με το πολιτικό σύστημά μας, τον οποίο θεωρούμε υγιή. Διότι, αλίμονο, όταν το πολιτικό σύστημα δέχεται παντοιοτρόπως επιθέσεις να μην αναζητά καλύτερους τρόπους βελτίωσης των λειτουργιών του και προστασίας των ιδίων των πολιτικών. Δεν είναι κακό να υπάρχει μια τέτοια συζήτηση. Εκείνο, όμως, που δεν πρέπει να κάνουμε είναι να παρερμηνεύουμε και να χρεώνουμε τις όποιες απόψεις υπάρχουν. Το να εκφράσει άποψη ένα στέλεχος, να αναπτύξει έναν προβληματισμό που έχει να κάνει με τις προτεραιότητές μας σε βάθος χρόνου, για την επόμενη τετραετία, ούτε καταδικαστέο, ούτε αρνητικό είναι. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν μπορεί να το εμφανίζουμε ότι απηχεί τις σκέψεις του Πρωθυπουργού για το συγκεκριμένο θέμα ή ότι προαναγγέλλει αποφάσεις του Πρωθυπουργού, διότι αυτό επιχειρήθηκε σήμερα. Ο ίδιος, λοιπόν, ο κ. Κοσμίδης έρχεται και λέει -το είπε και χθες- ότι αυτές είναι προσωπικές μου απόψεις, τις έχω πει από το 1995 και δεν αφορούν σε καμία περίπτωση τις όποιες αποφάσεις του Πρωθυπουργού, που ο ίδιος έχει προαναγγείλει, αλλά ένα γενικότερο μακρόχρονο προβληματισμό πάνω στις μελλοντικές εξελίξεις, ενόψει

και ενός σχεδιασμού που αναπτύσσεται και εξελίσσεται για το πρόγραμμά μας της επόμενης τετραετίας. Δεν καταλαβαίνω, γιατί πρέπει να δημιουργείται μια συζήτηση με άλλα χαρακτηριστικά, πόσοι υπουργοί θα είναι στον ανασχηματισμό. Κατ' αρχάς, αν γίνει ανασχηματισμός -ουδέποτε έχει ειπωθεί κάτι τέτοιο- είναι θέμα του Πρωθυπουργού, ο οποίος θα αποφασίσει και πώς θα τον κάνει. Δεν πρόκειται να τον επιβάλει κανείς.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Ο Πρωθυπουργός, λοιπόν, δεν ενθαρρύνει την έκφραση προβληματισμού στο χρόνο που μένει μέχρι τον Ιούλιο; Θεωρεί, δηλαδή, ότι είναι εντελώς αποκλειστικό προνόμιό του η πρωτοβουλία του Ιουλίου; Γιατί, δεν θα είναι μόνον ανασχηματισμός από ό,τι αντιλαμβανόμαστε...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν γνωρίζω εάν θα γίνει ανασχηματισμός. Οποιος πει ότι γνωρίζει κάνει μεγάλο λάθος.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Είπε ότι θα αναλάβει πρωτοβουλία για το πολιτικό σύστημα. Αυτό είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του πρωθυπουργού και δεν ενθαρρύνει το διάλογο και τον προβληματισμό των στελεχών;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Ενόψει των πρωτοβουλιών του Πρωθυπουργού για το πολιτικό σύστημα θα υπάρξουν σχετικές συζητήσεις. Θα γίνουν συναντήσεις του Πρωθυπουργού με τους αρμόδιους υπουργούς και θα υπάρξουν οι αποφάσεις που θα ληφθούν από τον ίδιο. Δεν θεωρείται, για παράδειγμα, μια συζήτηση που αφορά τη δομή του Υπουργικού Συμβουλίου ότι έχει να κάνει με επικείμενες αποφάσεις. Τα διακρίναμε ήδη αυτά τα δύο. Η χθεσινή συζήτηση στον ΟΠΕΚ δεν αφορούσε την προετοιμασία αποφάσεων που θα εξαγγελθούν από τον Πρωθυπουργό. Ουδέποτε ήταν δυνατό να γίνει κάτι τέτοιο. Θεωρώ αυτονόητο ότι όλοι το κατανοούν. Αφορούσε σκέψεις σε βάθος χρόνου, απόψεις, προβληματισμούς, ιδεολογικές αντιλήψεις, για το θέμα των μεταρρυθμίσεων, την έννοια της μεταρρύθμισης και τη σχέση της με το πολιτικό σύστημα. Εκεί ο καθένας εξέφρασε τις προσωπικές απόψεις του. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να ερμηνεύουμε -και σε αυτό το σημείο θέλω να κάνω τη διάκριση- τις προσωπικές απόψεις των στελεχών, ως προαναγγέλλουσες αποφάσεις του Πρωθυπουργού. Αυτό το λάθος δεν πρέπει να γίνει.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Εσείς, ως Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, θεωρείτε ότι είναι προτιμότερο αυτή τη στιγμή να συζητάμε το αν συμφωνεί ή διαφωνεί ο Πρωθυπουργός με τον κ. Κοσμίδη ή να έχει αφήσει ο Πρωθυπουργός να ζυμωθούν οι απόψεις του κ. Κοσμίδη στην ελληνική κοινωνία; Γιατί ουσιαστικά ο Πρωθυπουργός τώρα τις "κόβει" μαχαίρι. Όπως βλέπετε ασχολούμαστε με το αν διαφωνεί ο Πρωθυπουργός με τον κ. Κοσμίδη και όχι με το περιεχόμενο των προτάσεων Κοσμίδη.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Θα σας αντιπείνω με τη σειρά μου ότι όταν υπάρχουν ερμηνείες του τύπου "έρχεται ανασχηματισμός με δώδεκα υπουργούς και τον προαναγγέλλει ο Κοσμίδης", είναι λογικό ότι θα υπάρχει σχετική δήλωση και αναφορά και από τον Πρωθυπουργό και από τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο. Δεν μπορούμε να μην τοποθετηθούμε πάνω σε μια λογική που αναπτύχθηκε -και ξεκαθαρίζω ότι αυτή δεν ήταν λογική του κ. Κοσμίδη, σε καμία περίπτωση- ότι εδώ προαναγγέλθηκε νέα κυβέρνηση, προαναγγέθηκαν 12 υπουργεία και ξαφνικά αιφνιδιαστήκαμε με μια προαναγγελία. Δεν υπάρχει τέτοιο θέμα. Δεν

υπάρχει τέτοια περίπτωση. Δεν προανήγγειλε κάτι τέτοιο ο κ. Κοσμίδης, ούτε ήταν αυτή η πρόθεσή του και το είπε από χθες. Αλλά, επειδή έγινε προσπάθεια να παρερμηνευτεί ή παρερμηνεύτηκε άθελα, το ξεκαθαρίζουμε, σήμερα. Αυτή την έννοια έχει η τοποθέτησή μας.

ΠΙΤΤΑΡΑΣ: Επειδή εσείς έχετε τη δυνατότητα να συνομιλείτε τακτικά με το Πρωθυπουργό, έδειξε να είναι άνετος με τα όσα συνέβησαν εδώ στην Αθήνα, ενώ αυτός είναι στο εξωτερικό, κυρίως για τη χρονική στιγμή που γίνονται όλα αυτά.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Μίλησα σήμερα το πρωί με τον Πρωθυπουργό -και όπως καταλαβαίνετε- έχω συνεννοηθεί γι όλα αυτά που είπα.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ: Με δεδομένο το κλίμα των ημερών που αναγκάζει και την κυβέρνηση καθημερινά να «μαζεύει» το θόρυβο που δημιουργούν οι όποιες προσωπικές απόψεις ενός εκάστου, αντιμετωπίζει ο Πρωθυπουργός το ενδεχόμενο να επισπεύσει τη δημοσιοποίηση των όποιων πρωτοβουλιών προτίθεται να λάβει;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Ο, τι είπε ο Πρωθυπουργός υπάρχει στη δήλωσή του της Πέμπτης. Επομένως, ισχύει η δήλωσή της Πέμπτης.

ΤΣΑΚΙΡΗΣ: Ήθελα να σας ρωτήσω, επειδή άκουσα πολλές φορές να λέτε τη φράση «σχεδιασμό για την επόμενη 4ετία», οι απόψεις του κ. Κοσμίδη μπορεί να αποτελέσουν μέρος για το σχεδιασμό του ΠΑΣΟΚ και της κυβέρνησης για την επόμενη 4ετία;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Χρησιμοποίησα τη λέξη «συνεισφορά».

ΤΣΑΚΙΡΗΣ: Και τη φράση «σχεδιασμός» για την επόμενη 4ετία.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: «Στο σχεδιασμό μας», είπα. Δεν είναι προσωπική μου άποψη. Εννοώ τον κυβερνητικό, πολιτικό σχεδιασμό. Ο κ. Κοσμίδης -αυτό φαντάζομαι εγώ και υποθέτω, αυτό φαντάζονται όλοι- και ο κ. Χρυσόχοϊδης, αλλά και ο κ. Χριστοδουλάκης συνεισέφεραν σε έναν γενικότερο προβληματισμό στο χώρο του ΠΑΣΟΚ, για τους σχεδιασμούς, τις ιδεολογικές αντιλήψεις, τις προτεραιότητες της επόμενης 4ετίας, μετά τη διεκδίκηση, βεβαίως, της λαϊκής εντολής, στο πλαίσιο γενικότερων αλλαγών στο κράτος, στη δημόσια διοίκηση. Δεν σημαίνει ότι κανείς υιοθετεί ή απορρίπτει αυτές τις απόψεις. Πριν συζητήσει και αποφασίσει κανείς πρέπει να έχει ακούσει και να έχει προβληματιστεί. Δεν είναι κακό να ακούς και να προβληματίζεσαι. Πάντοτε το ΠΑΣΟΚ προτού καταλήξει σε αποφάσεις, είχε την πολυτέλεια και τη δυνατότητα -και το θεωρώ πολύ θετικό- να ακούει και να προβληματίζεται, με ελεύθερη και δημιουργική τοποθέτηση των στελεχών του. Δεν ξορκίζουμε απόψεις. Ξέρετε άλλωστε ότι έχω ακολουθήσει αυτή τη στάση, εδώ, σε πάρα πολλές και δύσκολες στιγμές. Η έννοια της τοποθέτησής μου -και θέλω να το καταλάβετε καλά- είναι αυτή: μη θεωρηθεί ότι η οποιαδήποτε τέτοια πρόταση, άποψη, ιδέα, συνεισφορά συνδέεται και προαναγγέλλει πρωτοβουλίες του Πρωθυπουργού. Αυτό είναι το σημείο που ήθελα να διευκρινίσουμε εδώ, τώρα. Και πρέπει οι απόψεις που εκφράστηκαν να μπουν στην πραγματική τους διά-

σταση: Θετική συνεισφορά στον προβληματισμό. Μη δημιουργήσουμε κυνήγι μαγισσών.

Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ: Θα ήθελα να ρωτήσω, εάν το μοναδικό πρόβλημα γι αυτές τις προτάσεις του κ. Κοσμίδη είναι το πρόβλημα του χρόνου και της πρακτικής εφαρμογής. Με άλλα λόγια, ρωτώ εάν ο κ. Σημίτης έχει υιοθετήσει αυτές τις προτάσεις, απλά δεν γίνεται τώρα να υπάρξει πρακτική εφαρμογή.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Λίγο πριν είπα ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Αλλά, επειδή κάτι τέτοιο δεν ισχύει, δεν σημαίνει ότι θα απαγορευθεί σε ένα στέλεχος που έχει ιδέες, έχει απόψεις, έχει προβληματισμό, να τις εκφράσει. Γιατί, δηλαδή, κάθε ιδέα ή προβληματισμός που εκπορεύεται από στελέχη θα πρέπει να χρεώνεται δεξιά ή αριστερά και ιδιαίτερα θα πρέπει να χρεώνεται στον Πρωθυπουργό; Δεν είναι σωστό αυτό. Πρέπει να δεχθούμε ότι υπάρχουν και οι απόψεις των στελεχών. Υπάρχουν οι προσωπικές απόψεις τους. Υπάρχει ένας βαθύς δικός τους προβληματισμός. Θα τον απαγορεύσουμε; Δεν θα πρέπει να εκφραστεί; Δεν θα πρέπει να τεθεί στην κοινωνία και να δοκιμαστεί; Δεν θα πρέπει να ανοίξει αυτός ο διάλογος, πολύ πριν καταλήξουμε; Δεν πρέπει να τις χρεώνουμε.

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ: Μου κάνει εντύπωση ότι συνεισφέρει από το 1995 ο κ. Κοσμίδης, λέει στο ΠΑΣΟΚ, στην ηγεσία του δηλαδή, και το ΠΑΣΟΚ ακόμη σκέφτεται για το 2004 και μετά, όπως λέτε...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Έχουν γίνει και πολλά άλλα.

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι εκτός πλαισίου, εκτός λογικής για το σχεδιασμό των εκλογών του 2004, όπως λέτε ότι θα γίνουν, οι απόψεις επί της ουσίας του κ. Κοσμίδη. Και τί είναι αυτό που αποκλείει κάποια από αυτά που προτείνει να γίνουν τώρα, 1^η Ιουλίου και όχι σε βάθος χρόνου, όπως λέτε;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Πρώτον, επιδίωξη του ίδιου του κ. Κοσμίδη ήταν να συνεισφέρει στο γενικότερο προβληματισμό και το σχεδιασμό της επόμενης 4ετίας. Δεν ήταν να ζητήσει να γίνουν τώρα. Δεύτερον, οι περισσότερες από τις προτάσεις του προϋποθέτουν, συνδέονται -όπως ο ίδιος αναγνωρίζει- με γενικότερες διοικητικές αλλαγές και τομές στο κράτος. Και αυτά θέλουν λίγο χρόνο. Τρίτον, άνοιξε ένας διάλογος, στον οποίο πολλοί υπουργοί έχουν καταθέσει τις απόψεις τους. Ουδείς προβληματίστηκε ή τις συνέδεσε με κάτι άλλο. Γιατί θα πρέπει να απαγορευθεί σε κάποια άλλα στελέχη, όπως ο κ. Κοσμίδης, αλλά και άλλα, να συνεισφέρουν σε αυτό τον προβληματισμό; Τέταρτον, γιατί να σπεύδει ο Πρωθυπουργός να απορρίψει ή να υιοθετήσει κάτι το οποίο ακούγεται για το βάθος χρόνου και να μην κρατηθούν όλα αυτά για γενικότερο προβληματισμό, πριν ληφθούν οι αποφάσεις μας; Ενα δεν θέλουμε: Να συνδέονται με τις όποιες επικείμενες αποφάσεις ή να θεωρηθεί ότι είναι προάγγελός τους. Διότι δεν είναι. Και αυτό ξεκαθαρίστηκε από χτες. Το ξεκαθαρίζουμε και σήμερα.

ΙΩΑΝΝΟΥ: Αυτόν τον εκσυγχρονισμό που προανήγγειλε...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Ο εκσυγχρονισμός έχει προσχωρήσει πάρα πολύ στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Φαντάζομαι ότι το έχετε αντιληφθεί.

ΙΩΑΝΝΟΥ: Ο εκσυγχρονισμός που προανήγγειλε ο κ. Σημίτης, εννοώ από το 1996, πότε θα γίνει; Μας λέτε τώρα την επόμενη 4ετία.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν έχετε αντιληφθεί τί έχει γίνει από το 1996 στη χώρα;

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Έχω δύο ερωτήσεις: Η πρώτη αφορά το εξής: Ο κ. Κοσμίδης αυτές τις απόψεις του τις έχει καταθέσει με τη μορφή εισήγησης προς τον Πρωθυπουργό;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Απ' ό,τι καταλαβαίνω, εδώ και πολλά χρόνια. Πριν γίνει Πρωθυπουργός ο κ. Σημίτης.

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Και γι αυτό το πακέτο των προτάσεων, η εκτίμηση είναι ότι μέρος αυτών έχει αρχίσει να εφαρμόζεται, μέρος αυτών...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Μην προσδιορίζετε με βάση τις προτάσεις του κ. Κοσμίδη, αποκλειστικά.

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Αλλη είναι η ερώτησή μου.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Οι τελικές αποφάσεις λαμβάνουν υπόψη όλον τον προβληματισμό, που κατατίθεται. Χθές, μίλησαν και δύο υπουργοί. Εάν προσέξετε τις ομιλίες τους -διότι φαντάζομαι ότι δεν έχουμε ασχοληθεί όλοι τόσο πολύ- θα βρείτε και πάρα πολλές άλλες απόψεις, που πιθανόν να αποτελέσουν υλικό για να προβληματιστείτε και να γράψετε τις επόμενες ημέρες. Δεν είναι κακό αυτό. Αρκεί να μην γίνεται λάθος απόδοση. Εάν, δηλαδή, υπάρχει κριτική ή κρίση ή συμφωνία ή εν πάση περιπτώσει προβληματισμός γύρω από απόψεις που κατατίθενται από στελέχη του ΠΑΣΟΚ για την πολιτική, είναι κάτι απολύτως υγιές.

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Το καταλάβαμε αυτό. Η δεύτερη ερώτησή μου αφορά την εισήγηση του κ. Χρυσοχοϊδη. Θέλω να ρωτήσω εάν αυτή η ιστορικού χαρακτήρα -αντιλαμβανομαι- διαπίστωση, ότι η Αριστερά δεν ταυτίζεται διαχρονικά με την πρόοδο και η Δεξιά δεν ταυτίζεται διαχρονικά με τη συντήρηση, εάν αυτή η ιστορικού -επαναλαμβάνω- χαρακτήρα διαπίστωση, θα τύχει θετικής αποδοχής από το κόμμα σας.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Μπορώ να το ξέρω αυτό;

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Δηλαδή, μέχρι τώρα έχετε διαφορετική αντίληψη για τα πράγματα, έστω ιστορική, στο κόμμα σας;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Είναι δυνατόν να κάνω τώρα τον αυθεντικό ερμηνευτή της ολοκληρωμένης εισήγησης του κ. Χρυσοχοϊδη;

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Οχι, δεν είναι ολοκληρωμένη εισήγηση.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν θα ήταν σωστό και θα αδικούσα τον κ. Χρυσοχοϊδη, εάν επιχειρούσα να κάνω τον αυθεντικό ερμηνευτή των απόψεών του. Δεν είναι δυνατόν. Ο κ. Χρυσοχοϊδης έχει το θάρρος της γνώμης του. Γνωρίζετε καλά

ότι είναι ένας πολιτικός με ολοκληρωμένες απόψεις γύρω από όλα τα μεγάλα θέματα και έχει το θάρρος και καταθέτει τις απόψεις του. Δεν νομίζω ότι έχει ανάγκη ερμηνείας. Είναι σαφής.

ΤΑΚΗΣ: Ναι, αλλά έρχεται σε αντίθεση με μια πάγια άποψη που υπάρχει στο ΠΑΣΟΚ, ότι η συντήρηση ταυτίζεται με τη Ν.Δ., με τη δεξιά εν πάση περιπτώσει, ενώ ο κ. Χρυσόχοϊδης σήμερα μας λέει κάτι άλλο: Ότι αυτό δεν είναι απαραίτητο και αναγκαίο. Και ότι ούτε απαραίτητο και αναγκαίο είναι να ταυτίζεται ο εκσυγχρονισμός και η προοδευτικότητα με την αριστερά.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Αυτό που θα κρατούσα από την τοποθέτηση του κ. Χρυσόχοϊδη είναι ότι οφείλουμε να αποδεικνύουμε με τις ιδέες, την πολιτική και τις πράξεις μας, ότι εκφράζουμε την αριστερά σε κάθε στιγμή, με την έννοια της προόδου, του εκσυγχρονισμού και με την έννοια της Δημοκρατίας.

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Ομως, από πολιτική άποψη, εάν κρατήσουμε την άποψη του κ. Χρυσόχοϊδη, αυτό σημαίνει ότι ξαναγυρίζουμε στη γραμμή σας, των αμφίπλευρων ανοιγμάτων, των κεντροδεξιών ανοιγμάτων. Δηλαδή, είναι μια συγκεκριμένη προεκλογική στρατηγική...;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Έχω τη γνώμη ότι βιάζεστε.

ΚΑΡΓΟΥΔΗ: Επειδή μιλάτε για προεκλογική πλατφόρμα τόσο ώρα.

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Βιάζεστε. Η όποια τοποθέτηση και η συζήτηση για τη ζωντάνια ενός χώρου, για τη δυνατότητά του να αποτελεί ζωντανό κύτταρο προόδου και δημιουργίας, για τη δυνατότητά του να παράγει σύγχρονες ιδέες που αντιστοιχούν στις σημερινές απαιτήσεις των πολιτών, δεν μπορεί ούτε να ενοχοποιείται, ούτε να καταδικάζεται. Αφήστε να αναπτυχθεί. Δεν έχετε καταλάβει ότι υπάρχει μια αναγκαιότητα μεταρρυθμίσεων και αλλαγών, γενικότερα στο πολιτικό μας σύστημα, αλλά και στις προτεραιότητες και τις πολιτικές όλων των κομμάτων; Λοιπόν, ας ανοίξει αυτή η συζήτηση, αλλά να μην δίνουμε λάθος χρεώσεις και να μην τις συνδέουμε με συγκεκριμένες αποφάσεις. Ας την ανοίξουμε με την ιδεολογική της κατεύθυνση, με το βάθος χρόνου που χρειάζεται, με τον προβληματισμό που πρέπει να αναπτυχθεί και όχι να την ερμηνεύσουμε, ως προάγγελο αποφάσεων. Αυτή είναι η διαφορά.

ΠΙΤΤΑΡΑΣ: Μήπως στη συνομιλία που είχατε με τον Πρωθυπουργό θέλησε να κάνει κάποιο σχόλιο για το γεγονός που ανέκυψε από την απόφαση μιας εταιρείας να φύγει από την Ελλάδα για να κάνει επενδύσεις στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα να μείνουν στο δρόμο 500 εργαζόμενοι;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Θέλω να ξεκαθαρίσω γενικώς το εξής σε αυτή την υπόθεση. Γνωρίζετε ότι έχει κάνει πολύ μεγάλες προσπάθειες το υπουργείο Εργασίας και προσωπικά ο υπουργός Εργασίας Δημήτρης Ρέππας, προκειμένου να πείσει την εταιρεία και να αλλάξει την απόφασή της. Εάν το έχω αντιληφθεί καλά, δεν έχει κλείσει και η τελευταία πιθανότητα, παρά τη δύσκολη θέση που όλοι βρισκόμαστε σε αυτή την υπόθεση. Δεν έχουν εξαντληθεί και οι τελευταίες πιθανότητες μιας επανεξέτασης της απόφασης της εταιρείας, κατεύθυνση προς την οποία εργάζεται συστηματικά και υπεύθυνα το υπουργείο Εργασίας και προσωπικά ο κ. Ρέππας. Σε κάθε περίπτωση εάν τελικά χρειαστούν άλλης

μορφής παρεμβάσεις για την προστασία των εργαζομένων και την επανένταξή τους στην εργασία, να είστε βέβαιοι, πως, όπως έχουμε κάνει και στο παρελθόν, θα πράξουμε και τώρα. Βεβαίως, πρέπει να ανοίξει μια γενικότερη συζήτηση. Την είχα κάνει και στο παρελθόν από τη θέση του υφυπουργού Εργασίας και είναι πολύ σημαντική συζήτηση, γύρω από το θέμα των εξελίξεων και των αλλαγών που συντελούνται μετά την παγκοσμιοποίηση, το άνοιγμα των αγορών και την ανάπτυξη των γειτονικών χωρών. Πρέπει να έχουμε καθαρά στο μυαλό μας, την ανάγκη να κατακτούμε και να δημιουργούμε τα δικά μας συγκριτικά πλεονεκτήματα, τη δική μας ανταγωνιστικότητα. Γιατί αυτή θα είναι η μακροπρόθεσμη και σταθερή απάντησή μας στα προβλήματα από το άνοιγμα των αγορών που δημιουργεί η παγκοσμιοποίηση. Από κει και πέρα θα ήθελα να επισημάνω -και αυτό δεν είναι τωρινό φαινόμενο- ότι η Ν.Δ στη χθεσινή ανακοίνωσή της, για παράδειγμα, έκανε ένα χοντρό λάθος. Η ΠΙΡΕΛΙ δεν έφυγε από την Πάτρα, επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ. Εάν θυμάμαι καλά, γιατί έχω ζήσει αυτές τις ιστορίες, είχε φύγει επί κυβερνήσεως Μητσοτάκη. Χρονικά το προσδιορίζω. Και εμείς δεν είπαμε ότι έφταιγε η κυβέρνηση της Ν.Δ. Τί σημαίνει αυτό; Ότι είναι μια επαναλαμβανόμενη ιστορία, που απαιτεί συγκροτημένη στρατηγική την οποία έχουμε προωθήσει, αλλά και μια συγκεκριμένη συζήτηση, για τη δημιουργία των δικών μας ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Και σε αυτό έχουμε δώσει ιδιαίτερο βάρος. Δεν το λέω τώρα. Είναι μια ιστορία που εξελίσσεται. Και οι πολιτικές μας υπάρχουν και εξελίσσονται.

ΑΝΤΥΠΑΣ: Να σας επαναφέρω στο πρώτο θέμα της συζήτησης. Είπατε ότι ο κ. Κοσμίδης άνοιξε έναν κύκλο προβληματισμού...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν είπα ο κ. Κοσμίδης. Είπα ότι αυτός ο κύκλος υπάρχει.

ΑΝΤΥΠΑΣ: ...Συμμετείχε σε ένα κύκλο προβληματισμού. Μήπως αυτός ο κύκλος προβληματισμού συνεχίστηκε και με τηλεφωνήματα υπουργών από την Αθήνα στη Βαρσοβία και γι αυτό το λόγο βγήκε αυτή η δήλωση του Πρωθυπουργού;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν το γνωρίζω, αλλά δεν νομίζω πως μπορεί να πει κανείς ότι ο Πρωθυπουργός δεν έχει άποψη. Όπως ξέρετε, έχει πληροφόρηση, συνομιλεί, έχει τη δική του άποψη, παίρνει τις δικές του αποφάσεις.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ: Έχετε κάποιο σχόλιο για το σημερινό δημοσίευμα της «ΑΥΡΙΑΝΗΣ», που αναφέρεται δια της πλαγίας...

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Εάν είναι δυνατόν;

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ: Προτρέψατε την ιδιαίτερα σας να προβεί σε κάποιες διευκρινιστικές δηλώσεις, για να μην υπάρχουν σκιές για το πρόσωπό σας;

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν θέλω να κάνω καμία αναφορά στο δημοσίευμα. Υπάρχει ανακοίνωση.

Σας ευχαριστώ.